

“Təsdiq edilmişdir”

“Bakı Fond Birjası” QSC-nin İdarə Heyəti

Əmr № 149

“29” avqust 2022-ci il

İdarə Heyətinin sədri v.i.e.

_____ E. Abdullayev

**REPO BAZARINDA BAĞLANILAN ƏQDLƏR ÜZRƏ İNDEKSLƏRİN
HESABLANMASI VƏ AÇIQLANMASI**

Q A Y D A L A R I

MÜNDƏRİCAT

Ümumi müddəalar.....	3
İndekslərin hesablanması	3
İndekslərin açıqlanması	4
İndekslərin Hesablanmasına Nəzarət Komissiyası	5
Yekun müddəalar	5

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə, “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (bundan sonra – Mərkəzi Bank) tərəfindən qəbul edilmiş normativ aktlara və “Bakı Fond Birjası” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra - Birja) nizamnaməsinə uyğun hazırlanmışdır.

1.2. Bu Qaydalar bazar iştirakçıları arasında manat faiz dərəcələrində istinad rolunu oynaması üçün Birjanın ticarət platformasında bağlanmış repo əqdləri üzrə Birja tərəfindən indekslərin hesablanması qaydasını müəyyən edir.

2. İndeksələrin hesablanması

2.1. İndeksələrin hesablanması üçün tələb olunan məlumatların yığılması və İndeksələrin hesablanması Birja tərəfindən həyata keçirilir.

2.2. Birja tərəfindən hər iş gününün sonuncu ticarət sessiyası bitdikdən sonra Qaydaların 2.3.1.2-ci yarımbəndində qeyd olunmuş müddətə bağlanmış repo əməliyyatları üzrə **1D AINA**¹, **1W AINA**², **2W AINA**³ indeksləri (ümumilikdə İndeksələr) hesablanır.

2.3. İndeksələrin hesablanması üçün Birja tərəfindən aşağıdakı tədbirlər görülür:

2.3.1. Hər iş gününün sonuncu ticarət sessiyası bitdikdən sonra Birjada bağlanmış repo açılış əqdlərinin siyahısı formalaşdırılır. Siyahıya daxil edilən repo açılış əqdləri aşağıdakı tələblərə cavab verməlidir:

2.3.1.1. repo açılış əqdi İndeksələrin hesablandığı gün Birjanın ticarət sessiyaları ərzində bağlanılmalıdır;

2.3.1.2. repo müddəti 1D AINA üzrə 1-2 gün, 1W AINA üzrə 6-8 gün, 2W AINA üzrə 13-15 gün intervalında olmalıdır;

2.3.1.3. repo əqdini bağlayan hər iki tərəf Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən kommersiya bankları olmalıdır.

2.3.2. Siyahıya daxil edilmiş repo açılış əqdləri arasında eyni repo faiz dərəcəsinə malik olan əqdlər qruplaşdırılmaqla, əqdlər repo faiz dərəcəsinə uyğun olaraq ən aşağı faiz dərəcəsiindən ən yüksək faiz dərəcəsinə doğru ardıcılıqla sıralanır.

2.3.3. Siyahıya daxil edilmiş repo açılış əqdlərinin ümumi məbləğinin 5%-i müəyyən edilir (məbləğ tam rəqəm deyilsə, ən yaxın tam rəqəmə qədər yuvarlaqlaşdırılır) və bu həcmdə həm ən yüksək, həm də ən aşağı repo faiz dərəcələrinə malik olan repo açılış əqdləri simmetriklik prinsipi rəhbər tutulmaqla siyahıdan çıxarılır.

¹ İngilis dilində “1 Day Azn INdex Average”

² İngilis dilində “1 Week Azn INdex Average”

³ İngilis dilində “2 Week Azn INdex Average”

2.3.4. Bu Qaydaların 2.3.3-cü yarımbəndində nəzərdə tutulmuş 5%-lik həcmə tam kəsilməsi üçün bağlanmış repo açılış əqdlərinin bir hissəsi kəsilir. Ən aşağı və ən yüksək faiz dərəcəsi ilə bağlanmış əqdlərin həcmi kəsilməli olan 5%-lik məbləğdən az olduqda isə qalan məbləğ siyahı üzrə növbəti repo faiz dərəcəsi ilə bağlanmış əqdlərdən kəsilir.

2.3.5. Ən yüksək və ən aşağı faiz dərəcələrinə malik 5%-lik repo açılış əqdləri siyahıdan çıxarıldıqdan sonra qalan 90% həcmə malik repo açılış əqdlərinin yekun siyahısı formalaşır.

2.3.6. Repo açılış əqdlərinin yekun siyahısı 1 milyon manatdan və fərqli repo satıcılarının sayı 2-dən az olmadıqda İndekslər aşağıdakı düstur əsasında hesablanır:

$$Index_d = \frac{\sum_{i=1}^n (m_i * v_i)}{\sum_{i=1}^n m_i}$$

Burada:

Index_d - Birja tərəfindən hesablanan İndekslər,

m_i - manatla bağlanmış repo açılış əqdinin nominal məbləği,

v_i - repo faiz dərəcəsi (faizlə),

n - ticarət günüdə bağlanmış və bu Qaydaların 2.3.1-ci yarımbəndində qeyd olunan tələblərə cavab verən repo açılış əqlərinin sayı.

2.3.7. Repo açılış əqdlərinin yekun siyahısı 1 milyon manatdan və fərqli repo satıcılarının sayı 2-dən az olduqda İndekslər aşağıdakı düstur əsasında hesablanır:

$$Index_d = R_{mb} + \frac{\sum_{i=1}^5 (Index_i - R_{mb})}{5}$$

Burada:

Index_d - Birja tərəfindən hesablanan İndekslər,

R_{mb} - Mərkəzi Bankın uçot faiz dərəcəsi,

Index_i - İndekslərin hesablandığı gündən əvvəlki hər 5 ticarət günüdə hesablanmış müvafiq İndex göstəricisinin dəyəri (faizlə).

3. İndekslərin açıqlanması

3.1. İndekslər haqqında məlumatlar hər iş gününün sonuncu ticarət sessiyası bitdikdən sonra 1 saat ərzində Birjanın internet səhifəsində açıqlanır.

3.2. İndekslərlə yanaşı Birjanın internet səhifəsində bu Qaydaların 2.3.1-ci yarımbəndində qeyd olunan tələblərə cavab verən repo açılış əqdlərinin (bu Qaydaların 2.3.3-cü bəndinə uyğun olaraq əqdlər siyahıdan çıxarılmamışdan əvvəl) nominal üzrə ümumi məbləği, əqdlərin sayı, minimal və maksimal faiz dərəcəsi də açıqlanır.

4. İndekslərin Hesablanmasına Nəzarət Komissiyası

4.1. Birjanın tərkibində 1 (bir) nəfər Mərkəzi Bankın və 2 (iki) nəfər Birjanın nümayəndəsindən ibarət olmaqla, 3 (üç) nəfərlik İndekslərin Hesablanmasına Nəzarət Komissiyası (bundan sonra - Komissiya) yaradılır.

4.2. Birja tərəfindən hər ticarət gününün sonunda Birjada bağlanmış repo açılış əqdlərinə dair ümumi məlumatlar elektron poçt vasitəsilə Komissiya üzvlərinə təqdim olunur.

4.3. Komissiya üzvləri bir sıra əməliyyatları, o cümlədən icra olunmamış, bağlandıqı zaman texniki səhvlərə yol verilmiş, faiz dərəcəsi müvafiq maliyyə alətinin bazar şərtlərinə açıq şəkildə uyğun gəlməyən əməliyyatları məlumatların təqdim olunduğu gün ərzində indeksin hesablanması üçün tərtib olunan siyahıdan çıxarılması və indeksin yenidən hesablanması təşəbbüsü ilə elektron poçt vasitəsilə çıxış etmək hüququna malikdir.

4.4. Qaldırılan məsələlərə dair 1 (bir) iş günü ərzində Komissiya üzvlərinin sadə səs çoxluğu ilə qərar qəbul edilir. Üzvlərin səsvermə zamanı bitərəf qalmasına icazə verilmir.

4.5. Komissiya hansısa əqdin (və ya əqdlərin) siyahıdan çıxarılması ilə bağlı müsbət qərar verdikdə Birja həmin qərarın qəbul olunduğu gün ərzində indeksi internet səhifəsində yeniləyir.

4.6. Zərurət olduqda, Komissiya İndekslərin hesablanması metodologiyasına dəyişikliklərlə bağlı təkliflər verə bilər.

5. Yekun müddəalar

5.1. Bu Qaydalar 01.09.2022-ci il tarixindən qüvvəyə minir.

5.2. Bu Qaydalar Birjanın internet səhifəsində açıqlanır. Redaktə və ya aydınlaşdırıcı xarakter daşıyan və İndekslərin hesablanması proseduruna təsir etməyən dəyişikliklər istisna olmaqla bu Qaydalara edilən dəyişiklik barədə məlumat Birjanın internet səhifəsində açıqlanır.

5.3. İndekslərin hesablanması proseduruna edilmiş dəyişikliklər 5 (beş) iş günündən tez olmayaraq qüvvəyə minir.